

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 8. decembra 2011 ☼ Leto XXI, št. 49

Premiera pa den starcov

4. decembra se je kaluli druge vöre pomalek punila dvorana kulturnoga dauma v Slovenski vesi, stera je bila lepau okinčena. V kauti je že stau krispan, na staulaj je vsepovsedik dišo pokaraj... Vküp so prišli lidgé od šestdeset lejt starejši. Na predbožični svetek ji je zvala slovenska samouprava Monošter-Slovenska ves. Prišli so pa ništrni gledalci tō, stere je pozvala Slovenska zveza, ka je njena gledališka skupina Duo Fodor mejla premiero dvej kratki iger. Prišle so članice folklorne skupine penzionistk, predstavniki ništerni društev (Büdinci, Cankova) z Goričkoga, s sterimi Slovenska zveza sodeluje. Etak je pa dvorana do 14.00 vöre skurok mala gratala.

Po plesi slovenčarski ženski pa dekel je domanje starce pa goste pozdravila predsednica slovenske samouprave Erika Köleš Kiss, med njimi ejkstra varaškoga župana Gábora Huszára pa predsednika Slovenske zveze Jožeta Hirnōka. Najvekši tau programa sta vōdale dvej kratke igre, stera sta zašpilale Marijana pa Klara Fodor. Reči za obej je napiso pa je na oder postavio Milivoj Miki Roš, steri je tapravo, ka na tom odri (színpad) je sam tō špilo pred dvajstimi lejti, gda so s soboškim gledališčnikimi notrapokazali Totove od Istvána Örkénya.

Prva igra z naslovom Ta gora

Klara pa Marijana Fodor v igri Nauri paver velki krumpič ma

Slovenska samouprava vsakšo leto pozové starejše na predbožični program

pa ta dola se süče kaulek Triglav. Na pravi Triglav, najvišešo plamino v Sloveniji (2864 m), se prej šika titi vsakšomi Slovenci bar gnauk v žitki. Tak se pripravla na tau visko goro Greta (Klara Fodor) tō, pa ščē s sebov pelati svojo padaškinjo Marjeta (Marijana Fodor). Dapa ta ma fobijo pred višinov, zatok bi raj šla v Andovce na Mali Triglav. Ka bi se nej bodjala, plezjanje probate po garici. Pred Gretinimi očami se opira lepota krajine, Marjeta pa - gda v rokau dobi kuker - končno najde svoj par šlaplinov, steroga je cejli zranek iskala.

Druga igra - Nauri paver velki krumpič ma - nas odpela na plac pa se najdemo v takšoj situaciji, stera si lidgé, steri smo gorarasli na vesi, skurok ne vejmo predstavlati, vōzbroditi. Na plac k pavarskoj ženski, stera odavla vse, ka je doma pripauvala, pride varaška gospa, stera ne pozna pauve z njive pa drejv. Ne pozna djaboke, ne vej, kakšen je krumpič... V življenji ji nigdar nika nej trbelo delati, vse ji je mauž napravo. Dapa žitek go je pokaštigo, ka si je mauž nogau strau... Klara Fodor odlično odšpila vlogo pavarske ženske, ranč tak kak Marijana Fodor fajnsko gospau. Bejdvej igre sta v domanjoj rejči, primerne za porabske odre.

Marijana Sukič

Pogovor v Ljubljani

JEZIK – LAHKO POSTANE - NOSILEC GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Povzemam po spominu, brez zapiskov: Na Gornjem Seniku se je sestel kuratorij Košičevega sklada. Razpravljali so o jeziku, o pomenu učenja in ohranjanja slovenske besede, narečne ali

in soliden zaslužek, ki je bil še boljši, če je delavec govoril njihov jezik. Vemo tudi, kako je nekoč General motors stimuliral znanje nemškega jezika in prispeval denar srednji strokov-

slovensko narodnostno skupnostjo v sosednjih državah na gospodarskem področju do leta 2020. Namen strategije je usklajen, sinergijski in strateški pristop vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Slovenije in sosednjih držav, kot so državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko-konzularna predstavništva in tudi posamezniki na obeh straneh meje. Gre za združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, človeških virov in dejavnosti.

Posebej zanimivo razpravo je za okroglo mizo, ki je bila v okviru *sejma moje delo 2011* na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, pripravila direktorica Inštituta za narodnostna vprašanja *dr. Sonja Novak Lukanovič*. Ugotovila je, da se INV danes z ekonomskim oziroma gospodarskim vidikom etnične problematike direktno ne ukvarja, čeprav je pred mnogimi leti, skoraj 30 let nazaj, v svojem raziskovalnem programu imel zapisano tudi to tematiko. Med več odgovori, zakaj je temu tako, je povedala, »da je malo ekonomistov, vsaj po naši oceni, ki bi se sistematično ukvarjali z gospodarskimi vidiki manjšinske problematike, še manj pa raziskav, ki bi se usmerjale v iskanje povezave med identiteto in gospodarstvom.« *Sonja Lukanovič* je še izpostavila: »Zagotovo pa lahko trdimo, da je gospodarski vidik osnovni dejavnik socialnih, političnih in drugih razmerij in odnosov med večino in manjšino. Gospodarski element je ena najpomembnejših kategorij družbene in socialne moči skupnosti. Empirični podatki raziskovanja o medetničnih odnosih na narodno mešanih območjih v Sloveniji in raziskovanja o percepciji kulturne in jezikovne raznolikosti v obmejnih

Marta Turk, Marijana Košuta Brankovič, Aleksander Šik, Benjamin Petek, in Andreja Kovač. Na pogovoru smo pogrešali predstavnike štajerskih Slovencev iz Avstrije.

knjižne, v Porabju. Pripravljaj sem daljši prispevek za TV oddajo *Slovenci v zamejstvu* in članici Košičevega sklada *dr. Zinki Zorko* postavil med ostalimi tudi za tisti čas, denimo več kot 20 let nazaj, nekoliko provokativno vprašanje nekako takole: Kaj bi rekli k mnenju, da postaja znanje jezika ekonomska kategorija? Odlična jezikoslovka se je nekoliko obotavljala z odgovorom, povedala, da to ni nič nemogočega, vendar naj bi na učenje jezika, torej materinščine, gledali drugače, širše in manj pragmatično. Priznam, da tedaj nisem bil prepričan, da imam prav, toda zdelo se mi je logično, da morajo imeti starši ob zavesti in narodnostni pripadnosti – še – dodaten motiv, da z otroki doma govorijo v narečju in so za to, da se v šoli izpopolnijo v materinščini. Dodatni motiv sem videl v tem, da bodo mladi z znanjem slovenskega jezika dobili delo prej, da se jim bo izboljšal materialni položaj, skratka da bodo z znanjem materinščine živeli bolje. V nasprotnem polu se je vsiljevala nemščina kot jezik sosed (Avstrije), ki je ponujala delo

ni šoli za izobraževanje za svoje potrebe, kjer je bilo vključeno tudi znanje jezika. In najnovejše, okrogla miza v Ljubljani, *Gospodarski izzivi in priložnost čezmejnega sodelovanja*. Uvodna predavanja so pripravile iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu *Breda Mulec* o sodelovanju na gospodarskem področju z avtohtoni narodnostni skupnostmi do leta 2020; iz Inštituta za narodnostna vprašanja *dr. Sonja Novak Lukanovič*, Pomen gospodarskega sodelovanja za krepitev identitete manjšine in iz Gospodarske zbornice Slovenije, Zbornice osrednjeslovenske regije, *Marta Turk* o priložnostih in izzivih čezmejnega sodelovanja. Slovensko deželno gospodarsko združenje Trst je predstavil *Andrej Šik*, Slovensko gospodarsko zbornico Celovca *Benjamin Petek*, Razvojno agencijo Slovenska krajina *Andreja Kovač* in Urad za Evropo z Reke *Marijana Košuta Bankovič*.

Breda Mulec je povedala, da ima Slovenija sprejeto strategijo sodelovanja z avtohtono

Ljubljana

SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

Slovenski knjižni sejem spada v sam vrh med kulturnimi dogodki v Sloveniji. Na letošnjem, že 27., se je zbralo 99 razstavljalcev, od tega 18 manjših v takoimenovanem Bazarju malih založnikov, med katerimi je bila tudi Pavlova hiša štajerskih Slovencev v Asvtriji s svojima Literarno in Znanstveno zbirko. Sicer pa ima Slovenski knjižni sejem široko zastavljeno vsebino, ki ni samo v predstavitvi nekaj tisoč novih knjig v treh etažah Cankarjevega doma, marveč so se zvrstile različne razprave pod naslovi Debatna kavarna, Poskusimo besedo in Forum za obiskovalce, podelili so različne nagrade, več založb je predstavilo najnovejše knjižne izdaje. Posebno pozornost so organizatorji tudi letos namenili mladim obiskovalcem iz cele Slovenije.

Kot vsa leta doslej so bile dobro zastopane tudi založbe iz Trsta in Gorice v Italiji in Celovca v Avstriji, med njimi Mohorjeva družba iz Celovca, ki je letos proslavila 160-letnico delovanja, kar pomeni, da je najstarejša slovenska založba.

eR

mestih ob slovensko - italijanski, slovensko - avstrijski in slovensko - madžarski meji so nakazali predvsem soodvisnost povezave jezika kot najpomembnejšega elementa identitete in gospodarstva oziroma ekonomije. Čeprav analiza strokovne literature kaže, da so se znanstveniki v svetu intenzivno začeli ukvarjati s povezavo jezika in ekonomije zlasti v 80. in 90. letih 20. stoletja, pa velja poudariti, da je že leta 1921 slovenski gospodarstvenik *Andrej Gosar* zapisal »... jezikovno vprašanje sega globoko na gospodarsko polje ... Vprašanje, ali se moramo mi učiti tujega jezika ali se morajo narobe drugi učiti našega, ni samo idealne, temveč tudi velike praktične vrednosti ter pristno gospodarsko vprašanje...«

Gospodarski položaj okolij, v katerih živijo manjšine v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in Hrvaškem, se zelo razlikuje v stopnji razvitosti. Razvojna agencija Slovenska krajina, ki jo je predstavila *Andreja Kovač*, je bila ustanovljena šele pred petimi leti, medtem ko Slovensko gospodarsko združenje v Trstu deluje 60 let, z dolgoletnimi izkušnjami se ponaša tudi Slovensko gospodarsko združenje v Celovcu. Za Razvojno agencijo Slovenska krajina velja ocena, da je zelo uspešna, kar kažejo dosednji rezultati in konkretni načrti, ki so v fazi uresničevanja. Ker rezultate spremljamo sproti, naj izpostavimo, da agencija zdaj uresničuje enega najpomembnejših projektov, nastajanje vzorčne kmetije na Gornjem Seniku.

ERNEST RUŽIČ

»Bi prosil vsakogar, naj ohrani identiteto«

Pred kratkim se je na obisku v Porabju mudil vnuk zadnjega avstrijskega cesarja in ogrskega kralja (Karla IV.) *György Habsburg*. Visoki gost se je nedavno v Makedoniji sestal z veleposlanico RS v Budimpešti *Darjo Bavdaž Kuret*, ki mu je predstavila položaj Slovencev na

poslanca na listi Madžarskega demokratskega foruma. Pogovarjali smo se z njim v Monoštru, potem ko je obiskal pomembnejše inštitucije v Porabju.

- Danes ste bili na prvem obisku med Slovenci na Madžarskem. V kratkem času ste dobili večjo količino in-

obstajajo težave, in sem danes slišal, kaj bi lahko potekalo še bolje. Predstavniki Porabskih Slovencev skrbno spremljajo spremembe pri vseh nastajajočih zakonih, naprimer pri volilnem zakonu. To je pomembno, ne smemo pa pozabiti, da se lahko za nastali položaj - še posebej v tej regiji - zahvalimo Evropski uniji. Slovenija in Madžarska sta podpisali schengenski sporazum in so, hvala Bogu, meje izginile. Ljudem ne preostaneta le Ljubljana in Budimpešta, kamor se lahko obrnejo, če imajo ideje, iščejo podporo ali so zabredli v težave. Obstaja možnost koriščenja prednosti Evropske unije, Bruselj in Strasbourg sta na voljo vsem evropskim državljanom. Tega ne smemo pozabiti, ko iščemo možnosti, saj lahko od skupnosti dobimo pomoč pri svojih problemih. Moramo uveljaviti evropsko dimenzijo.«

- Manjšine oz. narodnosti pa so element, ki ga ne smemo zanemariti. Lahko pomislimo na katastrofalne dogodke v bivši Jugoslaviji ali današnji razvoj položaja na Kosovu.

- To je vsekakor tako. Moj oče je bil dolgo časa poslanec v Evropskem parlamentu in tudi sam imam tam mnoge prijatelje. Menim, da je Evropski parlament tisti forum, kjer se lahko najbolj borimo za zaščito narodnosti. Interes vsakega človeka je, da ohrani svojo kulturo, jezik in izročilo. V Evropski uniji se to v dobršni meri uresničuje. Upam, da bo vprašanje tudi v prihodnosti ostalo enako pomembno, še več, sem prepričan v to. Evropski parlament v zadnjih letih izdatno podpira težnje narodnosti, saj

je pomembno, da lahko vsak prebivalec skupnosti obdrži svojo identiteto in seveda vero.«

- Govorili ste tudi o pomenu jezika. Ob šoli lahko govorico najbolje ohranjajo regionalni ali celo lokalni mediji. »Razvijanje materinščine je izrednega pomena. Z učenjem jezikov se tudi sam ubadam, madžaršči-

slovenski Rdeči križ. Tudi naše regionalne, lokalne enote so močno povezane s kolegi na drugi strani meje. Danes je v našo organizacijo vključenih 187 držav, v muslimanskih deželah so to organizacije Rdečega polmeseca. Naši ustanovi daje izredno moč, da lahko deluje v okvirih tako obsežnega

György Habsburg je delal tudi kot novinar, zato si je z zanimanjem ogledal studio slovenskega radia

Madžarskem. György Habsburg se je kot novinar in politik evropskega kova ter duhovni dedič očeta *Otona Habsburškega* začel zanimati za Porabske Slovence, priložnost za temeljitejšo spoznavanje pa se je kmalu ponudila, ko sta ga na Gornji Senik in v Monošter povabila predsednika obeh slovenskih krovnih organizacij.

György Habsburg se je šolal na raznih uglednih evropskih univerzah na področju družbenih znanosti, predvsem zgodovine in politologije. V zadnjih petindvajsetih letih je deloval kot novinar v različnih državah, s komunikacijskimi znanostmi se je ukvarjal tudi po priselitvi na Madžarsko leta 1993. S svojo zaročenko Eiliko se je poročil leta 1997 v baziliki sv. Štefana v Budimpešti. Leta 1996 so ga imenovali za potujočega veleposlanika Republike Madžarske, od leta 2004 pa je predsednik madžarskega Rdečega križa. Pred dvema letoma je kandidiral za evropskega

formacij. Kako vidite splošne razmere v Porabju?

»Kar sem videl, je naredilo name zelo pozitiven vtis. Slovenska manjšina številčno seveda ni velika, niti pa ne bi govoril o manjšini. Raje uporabljam izraz narodnost, saj kar je tukaj manjšina, predstavlja v Sloveniji večino. Kljub maloštevilčnosti pa menim, da so Porabski Slovenci dosegli veliko. Kar sem videl danes dopoldne - šola ter časopis in radio v stavbi Slovenskega doma - je vzorno. Povedali so mi, da se razvijajo odnosi z madžarsko manjšino v Sloveniji, v tem vidim odlično priložnost. Če bi se to sodelovanje okrepilo, bi lahko imelo izredno pozitivne učinke. Za Madžarsko je sicer temeljno, da dobro sodeluje s svojimi manjšinami, saj živijo tudi v sosednjih državah pripadniki madžarskega naroda. Madžarska država bi torej morala postati vzor tega, kako se ravna z narodnostmi. Seveda

Z županom mesta Monošter Gáborjem Huszárom

ne sem se lotil zelo pozno, pri 29-ih letih. Spoznal sem, da je ta eden težjih jezikov. Ko pa živi narodnost ob večinskem narodu, je zelo pomembno, da v ohranjanje jezika vključimo tudi najmlajše. In tukaj imajo ogromno vlogo mediji. Saj lahko pripadnik narodnosti ohranja jezik le tako, če ima možnost, da ga sliši na radiu ali aktivno uporablja svojo govorico. Pomembno je zanj, da bere časopis v svoji lastni materinščini. Tako je vloga medijev neobhodna.«

- Verjetno so Vam omenili, da so Porabski Slovenci v času desetdnevne vojne za Slovenijo darovali kri in nabavljali medicinske pripomočke. Tako mednarodno sodelovanje je značilno tudi za madžarski Rdeči križ, katerega predsednik ste Vi.

»Imamo zelo dobre partnerske odnose z organizacijami v sosednjih državah. To je še posebej res za

mednarodnega sodelovanja. Smo vključeni v številne programe, ki so pomembni za madžarski Rdeči križ.«

- Kako pa vidite prihodnost tako majhne narodnostne skupnosti, kot so Slovenci na Madžarskem? Prebivalstvo se stara, asimilacijski tokovi so v krogu mladostnikov zmeraj močnejši...

»Seveda obstaja prihodnost, nisem pesimist. Ste zelo blizu Sloveniji in ti globoki odnosi bodo ostali. Monošter ima generalnega konzula, ki je precej aktiven in poskuša pomagati. Vsaka narodnost je pomembna za državo, v kateri živi, predvsem zaradi dodane vrednosti, ki jo predstavlja. Bi pa prosil vsakogar, naj poskuša ohraniti svojo kulturo, jezik in izročilo. Tukajšnjim organizacijam želim mnogo uspeha in verjamem, da bodo svoje poslanstvo uspešno opravljale tudi v bodoče.«

-dm-

OD SLOVENIJE...

Pozitivna Slovenija zmagovalka parlamentarnih volitev

Pozitivna Slovenija, novoustanovljena stranka dosedanjega ljubljanskega župana Zorana Jankoviča, je na predčasnih parlamentarnih volitvah, ki se jih je udeležilo nekaj nad 1,1 milijona (65 odstotkov) volivcev, dosegla nekaj manj kot 29 odstotkov glasov oziroma 28 sedežev v državnem zboru. Drugouvrščena stranka je SDS (Socialdemokratska stranka) je s 26-odstotnim deležem glasov in 26 sedeži v parlamentu, v katerega so se uvrstili še: SD (Socialni demokrati) z dobrimi desetimi odstotki glasov oziroma desetimi sedeži, Lista Virant z osmimi odstotki oziroma sedeži, DeSUS (Demokratska stranka upokojujencev) in SLS (Slovenska ljudska stranka) s sedmimi odstotki in šestimi sedeži ter NSi (Nova Slovenija) z dobrimi štirimi odstotki in štirimi sedeži. Preostale stranke niso presegle štiriodstotnega parlamentarnega praga.

Predsednik Pozitivne Slovenije Zoran Janković je po objavi izidov volitev povedal, da državljani očitno hočejo drugačno Slovenijo. »Imeli smo čas Janeza Janše in Boruta Pahorja, sedaj hočemo imeti demokratično, vendar učinkovito državo,« je poudaril in se zahvalil vsem volivcem ter ekipi. Kot je dejal Janković, je vesel in hvaležen vsem državljanom, ki so prišli na volitve in izkazali, da hočejo drugačno Slovenijo, takšno, ki bo gospodarsko uspešna in socialno solidarna. »V sedmih tednih dobiti več kot 300.000 državljanov za svoj program je nekaj izjemnega. Še enkrat hvala vsem, ki ste šli na volišča in za glas, ki ste ga dali komurkoli in to je dokaz, da hočemo drugačno Slovenijo,« je še izpostavil. Po njegovih besedah so ves čas delali na programu, na ekipi in bili tista stranka, ki se ni nikoli dotikala nobenih afer. Kot je še dodal, je zanj to neproduktivno in žaljivo, predvsem pa je zanj družina nedotakljiva. Na vprašanje, ali meni, da mu bo predsednik republike Danilo Türk podelil priložnost za sestavo vlade, je odgovoril: »Pustimo predsedniku Türku, ki je izvrsten predsednik, da svojo nalogo opravi, in on se bo že pravilno odločil.«

Veseli slobaud eden od drugoga pa od leta

Držjstvo porabski slovenski penzionistov je svojo letošnje zadnje srečanje držalo 20. decembra v Slovenskom domu v Varaši. Pred božičnimi

delo, programe držjstva. Cejlo držjstvo je mélo štiri velke svoje programe, fašenek, izlet v spominski park Cirila pa Metoda v Zalavári, gledališki

pa nota kaža delo držjgim, s tejm prejk dava svojo znanje. Par žensk se spravlja s starimi meštrijami, svojo delo vöpostavljajo na razni razstavaj, največkrat v Sloveniji. Največ časa, tröjda dajo v delo, stere

lajo na paruško ali izlet, furt vcuj plačajo k pautni ceringi, delavnice vodijo pa fizično tü dosta pomagajo pri svoji programaj.

Na konci djilejša se je vsakšomi zahvalilo za vsefale pomauč,

Penzionisti vsigdar radi začnejo zadnje letno srečanje s slovensko mešo

svetki so najprvim svojo döjšo očistili, pomirili pri lejpoj slovenskoj meši v Varaši, stero so slöjžili gospaud dekan Lojze Kozar iz župnije Odranci. Za slovensko mešo v Varaši že več lejt redno poskrbi Sloven-

veseli program s piknikom na Dolejnem Seniki. Zvöjn toga je za cejlo držjstvo valalo pozvanje Sombotelske slovenske samouprave pa držjstva na predstavitev prvoga CD-ja Sombotelski spominčic, ranč

Kak lepau poslušajo svojo predsednico

popejavajo, špilajo igre, plešejo v domanji kulturni skupinaj, s tejm gora držjjo kulturno bogastvo Porabski Slovincov. V Porabji so penzionisti toga držjstva najbola aktivna publika, na njij gdakoli, sterakoli organizacija leko zagvüšno računa. Margita Korpič, ste-

delo, posaba predsedstvi, stero pela cejlo delo s pomočtjavu Slovenske zeze. Zvöjn božičnoga dara vse penzionistov so posaba bili pozdravleni penzionisti v najlepši lejtaj, eške prejdjni Držjstva penzionistov v Murski Soboti so ji presentili. Letos smo oprvim

Predsednica DU Murska Sobota Angela Novak pa bivši predsednik Janez Kovač pozdravlata člane našoga driüstva, steri so starejši od 70 lejt

ska manjšinska samouprava Varaš- Slovenska ves. Tau pošötöjvajo, cenijo püšpek soboške škofije tü, zatau so zdaj predsvetki prejk gospauda Kozara presentili s priznanjom dvej glavne ženske, predsednico Eriko Köleš Kiss pa podpredsednico Iluško Nagy. Naši verniki so po meši lepau žlakoma, v dobrom friškom lufti dola prišli v Slovenski daum, gde je na djilejši predsednica držjstva Elvira Mešič na kratko ta prajla, ocenila letošnje

tak so skur vsi bili na Porabskom dnevi Zveze v Andovci. Za menše programe so varaške-slovenčarske ženske grauzdje brale pri vertinji Aranki Schwarcz, z biciklini so mele turo na Gorenji Senik, Dolenji Senik pa Sakalauvce, varaške-sakalauvske ženske so pripravile božični dar za držjstvo. Več žensk je, stere so na leto večkrat pekle domanje dobraute na programe, dobri par žensk pa peče, vöpostavla maudre pokaraje, pogaçe

Veseldje na plesišči si je na večer predsednica Elvira Mešič tö zaslöjžila

ra vodi gazdüvanje, je pa ta prajla, kak je vertivalo držjstvo. Penzioniste so s pejnazi pomagali največ Slovenska zveza, té Urad RS za Slovence zvöjn Slovenije pa ena dobra döjša iz Sakaluvec. Sami penzionisti skaus leta redno plačöjvajo članarino, goslara za ples zveköma sami plačöjvajo, dostakrat doma pečejo na srečanje, gda se pe-

zavrtili nazaj v kejpaj življenje držjstva.

Na konci srečanja so si pa zaslöžili družjenje, popejvanje pa plesanje v restavraciji Lipa. Ob tej priliki se zavali držjstvo za cejloletno fajnsko, žmano hrano, za prijaznost, za vse porazmenje pa flajnsno postrežbo, pogostitev tak vsejm küjarom kak kölnarom restavracije Lipa.

Klara Fodor

Adventni večer v Murskij Črncaj

Na predvečer prve adventne nedele je bila lepau okinčena kulturna dvorana v Murskij Črncaj, gde so se pripravljali na glasbeni večer. Goste pa domačine je pozdravila Milena Novak, predsednica vaškoga odbora. Program je začno Komorni pevski zbor Slovenske zveze iz Monoštra, steroga delo je na kratki notapokazala predsednica zborra Marijana Sukič. Zbor spejva že šesto leto, v njem spejvajo kulturni delavci, lerance, vzgojiteljice, delavci pa ništrni penzionisti iz Varaša,

Komorni pevski zbor iz Monoštra

Slovenske vesi, Sakalauvec. Skurok od začetka mau spejvajo v zbori ništrni dobri pevci iz Slovenije (Prekmurja pa Prlekije) tō. Vsakšo leto majo od osem do deset nastopov, doma v Porabji, po Vogrskom pa po Sloveniji tō. Zbor - zvün tauga, ka popejva pa nastaua - tau tō ma za nalogo, ka pomaga gdržzati slovensko rejč v Porabji. Pri tom ma dosta pomagajo pevci iz Slovenije pa zborovodja Tomaž Kuhar tō, steri je program za Murske Črnice vküppostavo v dve talaj. Zavolo adventnoga časa, pripravlanja na eden najlepši svetek leta, na božič

Ljudski pevci pa godci iz Satahovec

je zbor v prvom tali popejvo adventne pa božične pesmi iz srednjoga veka (Cvet je vzbrstel prelepi; Canticorum jubilo), priredbe slovenskih ljudskih pesmi (Glejte, glejte, Tam stoji pa hlevček, Ura je polnoči) pa takšne zborovske skladbe (Serenada, Rožici), stere se šikajo za te čas. Po kratkom počitki, gda sta zašpilale dve domanje dekllice (ena na citeraj, druga na harmoniki), so na simbolični oder pa staučili pevci komornoga zborra. V drugom tali koncerta so spejvali priredbe slovenskih ljudskih pa narodnih pesmi pa skladbe slovenski avtorov. Program so zaključili Ljudski pevci pa godci iz Satahovec spejvali pa zašpilali so tri pesmi, s sterimi so razveselili gledalce. Nastopajoči pa gledalci so po programi ešče dugo ostali pri stolaj, iz steri so nej falile domanje dobraute (bujta repa, pečenka, klobase, pokaraj) tō nej. Dapa nej je falila pesem tō nej, vsi vküper s(m)o se lepau meli ob glasu harmonike.

MS

Pripravljali so se na svetke

Slovenska manjšinska samouprava iz Števanovec je pred prvo adventno nedelo v kulturni dom zadnjič v tom leti pozvala domanje ludi. Pripravili

pripravili drügič, radi pa bi, ka bi gratala tradicionalna. Zbranim je tüdi raztolmačila, ka je samouprava letos vse delala pa organizajrala. Pejnez je nej bi-

so prireditev, na steroj so led najprle prebili člani Kulturno-umetniškoga drüštva Búdinci na kvadrat. Glavni tau srečanja je biu namenjeni drüženji starejših pa mlajših ob izdelovanji adventnih venčkov in drüghih božičnih okraskov. Predsednica manjšinske samouprave Agica Holec je povedjala, ka so letos takšo prireditev

lou dosta, vseeno pa so tisto, ka so zapisali v delovnon plani, več ali menje spunili, nej se njim edino zošikalo titi na prauško. Pred vüzmom so farbali djajca, organizirali so tüdi srečanji gledaliških in folklornih skupin, pomagali pa so tüdi domanji šoli. Tak so mlajšom priskrbeli dar za Miklavža.

se

Folklorna skupina žensk v penziji Slovenske zveze je za veliko poštenjé vzela pozvanje 26. novembra od sakalauvske veške samouprave, stera je pripravila lejpi svetešnji zadvečerek svojim domanjim starcom. Domanje ludi v naljepši lejtaj v vesi je župan Tomaž Časar s toplimi, čüstvenimi rečami pozdravo v dvaujom geziki, po tistim ji je pa lepau, s prauštimi rečami, razmejnim gounčom informiro od vsega, ka se je godilo v vesi v tau leti. Življenje vesi so mladi člani veške samouprave v kejpaj tü vse lepau nota pokazali. Oni so s svojim znanjom v moderni tehniki vcejlak na nauvo formo pozdravili svoje matere, stare stariše, znance... Vsakdanešnje življenje starcov na našon svejti, spomina na svojo mladost, radost, lübezen, poštenjé svoji mlajšov do njij, njivo vero, odgovornost, njivi skrb do svoje držine v cejlom življenji, so z lejpmi pesmimi, kejpi leko sprvajali. Nisterni s skonznatimi očami! Ženske se zdaj tü trno lepau zahvalimo, ka smo vküper z vami leko doživljali čüdivito lepau, na nauvo formo pripravljen program.

Klara Fodor

... DO MADŽARSKE

Vlada bo plačala železničarjem 5 milijard forintov

Premier Viktor Orbán je prejšnji teden podpisal pogodbo s predsednikom Svobodnih sindikatov železničarjev, da bo vlada v naslednjih treh letih izplačala železničarjem 5 milijard forintov. Gre za vsoto, ki so jo železničarji zahtevali že od prejšnje vlade, ki je leta 2008 prodala podjetje za železniški tovorni promet MÁV Cargo, ki so ga kupili Avstrijci za 102,5 milijarde forintov. Sedanji premier je še kot opozicijski poslanec podpiral zahtevo železničarjev, da mora dobiti vsak od njih 250 tisoč (prb. 1000 evrov) forintov, zato se je moral tega držati tudi na oblasti. Vlada bo obljubljeno vsoto izplačala v treh letih, letos bo nakazala 1 milijardo, v letih 2012 in 2013 pa ostale štiri milijarde.

Premier Orbán meni, da si morajo Madžarske državne železnice prizadevati, da bi ponovno imele tudi tovorni promet, kajti ocenjuje, da je bila prodaja te panoge glede nacionalne strategije velika napaka prejšnje vlade. Železniški tovorni promet je po njegovem namreč panoga, ki prinaša dobiček.

Madžarska bo začela pogajanja z IMF

V sredini novembra je Madžarska na Evropsko komisijo in Mednarodni denarni sklad (IMF) naslovila prošnjo za morebitno finančno pomoč. Budimpešta je nakazala, da namerava morebitno pomoč obravnavati kot previdnostni ukrep.

Med tem časom je bonitetna hiša Moody' znižala bonitetno oceno Madžarske za eno stopnjo z Baa3 na Ba1. Vlada je prejšnji teden določila člane delegacije, ki bodo sodelovali na pogovorih z IMF, ki je leta 2008 že dal Madžarski 20 milijard evrov vredno posojilo. Delegacijo bo vodil Tamás Fellegi, minister za nacionalni razvoj, člana pa bosta Gyula Pleschinger, državni sekretar, odgovoren za monetarno politiko, in Antal Rogan, predsednik gospodarskega odbora madžarskega parlamenta.

Iščem svojo paut

Življenje je kratko, pa na tau pauti vsakšiči išče svojo vesel-dje. Edni si go najdejo, drugi mislijo, ka so go najšli, tretji go iščejo, ostali pa samo živejo, kak je, tak je. Tak mislim, ka tau v genih mamu, ka veseldje iščemo, samo gnesden je tau najti vsigdar bola žmetnejše. Leko zato, ka smo nikdar nej zadovolni, vsigdar nika cmarimo, ka je vejn ranč nej tak potrejbno, kak bi mislili. Veseldje vsakšoma drugo pomeni, edni se že tau-ma veselijo, če sonce sije, drugim pa nika ne dojde. Eržika Žibrita iz Varaša se tō med tiste drži, šteri ešče iščejo svojo paut, pa velko vūpanje majo v tejm, ka go najdejo. Kakšna je ta paut, kakšno veseldje išče, od tauga de zdaj nam ona parpovejdala.

- Eržika, ti v Varaši živeš, ovak si pa z Gorenjoga Senika, kak se te Zsibrita pišeš?

»Ge sem se na Kōcski naraudila, na Gorenjom Seniki sem pa gorrasla. Zato sem se na Kōcski naraudila, ka je moja mati taodla delat na repo. Tisti čas, gda je tam delala, sem se ge naraudila, tak ka ranč niške nej znau, ka je z menov kusta, samo oča, šteri je sodak biu na Gorenjom Seniki. Zato ka se na njej nikanej vidlo. Lüstvo se je samo čūdivalo, gda so zvedli, ka je rodila. Tau je bilau leta 1956., gda sem se naraudila.«

- Doma so tō nej znali, ka je mati kusta?

»Doma so tō samo te zvedli, da je telegram prišo, ka se je naraudila dekla, pa naj pridejo. Stara mati pa stari oča sta se nad tejm fejt čūdivala, dapa ka sta znala, mogla sta priti po nas. Moja mati je tri mesecov nadajala name, potistom je pā ūšla nazaj na repo, zato ka njeni slūž je tam biu. Doma sta stara mati pa oča na naja skrb mela, dapa pe-neze je moja mati slūžila. Tak smo te s tistoga živeli. Stari oča so zato nej mogli delati,

ka so slejpi gratali, zavolo tauga so oni vsigdar doma bili. Vse, ka je doma trbelo pri rami delati, naja z bratom gorraniti, tau je vse moja dra-ga stara mati nasé vzela. Taše ženske nej bilau pa vejn ranč nede, kak je ona bila.«

- Kelko lejt je tau tak bilau, ka te je stara mati ranila?

»Nej samo name ranila, kak sem že pravla, liki starejšoga brata tō, šteri je dve leta starejši od mene, pa njegov oča je tō eden sodak biu.«

- Ti si poznala svojga oča?

»Gda sem mala bila, te nej, samo osemdesettretjoga leta sem ga gorpoiskala pa sem gučala z njim. On bi mojo mater sto meti za ženo, bi go vzejo, pa naja kak mlajša tō, samo moja mati je ovak skončala. Ona je nej stejla tau, ka bi njau moj oča vzejo za ženo, ne vejm, zaka, dapa nej stejla. Bola je trpela, delala pa ona svojo življenje tak živela. Sledkar, gda je eške tadala odla na repo, tam je

Stari oče pa mati na gostivanji strica

ednoga spoznala pa šestdesetdrugoga se je oženila z njim. Tak mislim, ka bi nej trbelo, zato ka strašnoga moža si je odebrala, s terim zdaj v Soproni živeta. Štiri mlajše ma od njega, dosta je trpejla pa eške zdaj z njim trpi, dapa tak pravla, ka zdaj ona svoje križe nosi. Zato ka te je tak lagvo skončala, gda je naja mejla, samo na sé je brodila, nej brodila, ka tau mlajšam nede dobro.«

- Vüva z bratom sta cejlak posaba s starim očom pa materdjov gorrasla?

»Müva z bratom sva tam v Soproni z materjov nikdar nej živela, samo vleti na kakšni kratek čas sva bila tam, gda je nej bila šaula. Dapa nama

Erži Bányoczki, p.d. Žibrita

se je tam v Soproni nej vidlo, zato ka tisto sploj ovakšiči svejt bijo. Stara mati bi nas ranč nej pistili, znali so, ka tam bi nama nej dobro bilau. Vsigdar so prajli, ka bola aj ostaneva, vej oni naja gorazranijo. Eške tak tō, ka je mamin

mauž otroški dodatek (családi pótlék) sto zase meti. Nej nas je stejla tapistiti, gde nika dobroga pa veseldja nega. Müva z bratom sva pri stari mami samo lejpo, dobro pa veselo mela. Leko ka je sarmastvo bilau, dapa zato toplo pa zdravo gesti smo vsigdar meli. «

- Tisto je zate zato strašno bilau, gda sta stara oča pa mati mrla, nej?

»Te sem ge že oženjena bila

pa sem v Slovenski vesi živela. Oniva sta zame tak dobrova bila, ka bi zanje vse napravila, ka koli bi me prosili, zato ka telko dobroga pa lejpora sem dobila od njija, ka tau sem nikdar nej mogla nazaj zaslužiti. Gda sem že v Slovenski vesi bila pa sem že mlajše mejla, te sem tō vsakšiči drugi den tam pri njij bila, pomagala, pa sem vsigdar je pitala, ka želijo. Zato ka oni so rejsan vrejndni bili, pa zaslužili tau.«

- Ka je tam tak lejpo bilau na Seniki?

»Tisti mir, ka je tam biu. Tau tebi ranč tapravti ne vejm, če gledamo, zdaj ka vse vcuj dé. Gda sem dja njé pa brata tō zgübila, šteri je taši biu, ka bi eške svojo srce tadau, te sem trnok sama ostala, sploj pa te, gda v kratkom časi mi je eške mauž tō mrau. Dapa tau me veseli, ka če nazaj mislim nanjé, te samo veseldje pa lejpi spomini mi na misli pridejo, tak samo tau namé gordrži. Ge sem zdaj tō tak, ka moje mlajše tō tak gorranim, tak se do njij ponašam, kak sem tau doma pri stari materi vidla, kak so oni do mene bili. Proban je tak ravnati, istino, ka se mi vsigdar ne posreči, zato ka dostakrat mi pravijo, ka tau je zdaj že nej tak, kak prvin bilau, tisto je te bilau, dapa zato me baugajo, pa vörvajo, ka samo dobro škem njim pa sebi tō. Tak mislim, ka dobro zmišlavam pa vūpam, ka gnauk najdem tisto pravo paut, štera de se meni vidla, s šterov mo ge tō zadovolna.«

- Kakšna je ta paut, ka go ti iščeš?

»Tašo paut, gde je človek veseli, samo tau je baja, ka do tejsa mau sem go eške nej najšla, dapa mam vūpanje, ka go najdem. Tau tak vpamet vzemeš, ka si nej na dobri pauti, ka se ne počütiš dobro. Baug je tō tau pravo, vsakšiči si svojo paut mora iskati, pa če iščeš, te najdeš. Vejn, ka

vsakšiči den ne moreš v nebesi biti, dapa če je tista smer, gde ta deš, dobra, te je že človek leko zadovolen.«

- Kak je tau pravo paut tvoja stara mati najšla zase pa za vas mlajše tō?

»Vejn tak, ka oni so si bola čas vzeli eden za drugega, za mlajše, bola mirno so živeli pa zadovolni so bili s tistim, ka so meli. Zdaj lüstvo v tejm na nikoj pride, ka vsigdar več, lepšo pa baukšo njim trbej, tau ge sploj neškem. Vejm, ka vsakšiči tak dé po pauti, kak se njemi vidi, če ške, te naglo. Dapa tau tō vejm, ka je tau nej dobro, ge neškem naglo titi. Zato ka sem vidla, kak lepau so moji starci bili. Tau vejm, ka človek vsigdar naprej mora gledati v življenji, dapa tak mislim, ne smej pozabiti, ka je bilau za njim. Mena tau eške gnesden mauč da, ka sem od starcov dobila, pa cilj da mojomi življenji.«

- Kak je bilau na božič, gda si mala bila na Seniki?

»Sploj lejpo pa veselo je bilau eške tak tō, ka vsigdar samo kakšno malo darilo sem daubila, ka je stara mati doma naredla. Bilau, ka sem kakšno malo babo daubila iz platna, brat pa kakšnoga maloga psa. Tau je ona doma s svojimi rokami zašila, dapa müva sva se tauma vsigdar tak veselila, kak če bi ne vejm kakšno drago darilo daubila. Doma so spekli taše male figice, tisto so gori na krispan sklali, djaboke, oreje, repo so tak lopau gorazrezali pa nutik v papir zasükali. Etak so moja stara mati krispan okinčali, dapa mena se tisto dosta bola vidlo kak zdaj, gda se vse v bauti küpi.«

- Eržika, baug plati, ka si tak odkrito taprajla svoje misli, vūpam, želim ti, ka ne, š samo iskala, dapa najdeš tō svojo pravo paut.

»Ge drugim tō vesele, mirne, bljažene svetke želim pa tau, aj si vsakšiči najde svojo paut.«

Karči Holec

OTROŠKI

MRAVLAK LEJKI

V velkom mravlinjeki je bilau dosta mravel. Depa, ednoj mravli je v tistom mravlinjeki nej dobro bilau.

»Ge sam nej mravla! Ge sam moški! Ge sam mravla, nej pa mravla. Ge sam mravlak Lejki. Pa zato, ka neškem mravla ostanoti v etom mravlinjeki, dem ge po svejti vcejlak po svoje,« je strauso svojo mravlečo glavau.

Pa je tak tō bilau. Mravlak Lejki je odišo na svoje.

Televizija

Lejki je na svojoj pouti po svejti prišo v eden ram. Vcejlak takši ram je tau, kak je leko človek vidi vseposedi. Poma-lek je ojdō po njem pa trno na velki je skrb emo, aj steri od domanji nanga ne staupi. Najprva si je zmislo, kak je trūden. Tau je biu od velke pa duge pauti. Po tejn je gor prišo, ka je sneni. Vej je pa že skur nauč bila. Depa, kama aj se potūli, ka de leko v mejri spau, pa ka ga niške ne po-odi. Dugo je isko takšno mesto. Pa ga je dun najšo. Ranč gda je po ednom malom stauli šou, je pogledno lidi. Sejdli so tan srejdī sobe pa gledali nikšno škatūlo. Ta škatūla se je na velke svejtīla.

»Vej je pa tū, kak bi najbolje den biu. Ge v takšnoj sveklini ne morem spati,« si je povedo pa isko tadale.

Je isko tadale, ka najde kakšen kmičen kikel, kama leko spat dé. Pa ga je nin nej mogo najti. Na, nej ga je tak včasīn najšo. Nej ga je najšo, dokejč je nej prišo ta zar za tisto škatūlo puno svekline. Tau zdaj že vsikši vej, ka so lidge televizijo gledali. Naš Lejki pa je tou nej vedo. Kak bi pa vedo, vej pa mravle dun ne gledajo tevena. Depa, kakoli, tam zar je bilau bole kmično. Je bilau bole kmično, depa, nej zavolé. Zatoga volo je tadale isko. Je isko pa li isko, dokeč je nej edno malo lūknjo najšo. Nut se je potegno pa je rejsan velka kmica bila.

»Na, zdaj mo dun leko spau. Mo spau, ka si spočinem za nouvo paut,« si je zdejno mravlak Lejki.

Že je meu trno snene oči. Že je meu trno žmetne oči. Že je skur stoječki spau. Pa bi že skur zaspo tō. Že bi skur zaspo, gda se tak nagnauk nika zglati. Tak na glas se je nika zglatilo, ka ga je vūška ličilo. Pa po tejm eške gnauk pa eške gnauk pa je nej škelo enjati.

»Sto rugače v toj kmici?« je pito, depa, niške je nej nika nazaj povedo.

Niške je nej nika nazaj povedo, samo je vse vkūper bilau eške bole na glas. Skur ga je od toga raznok včesnolo. Skur bi ga na nikoj djalo, tak je glasno bilau. Kak najbolje brž se je potegno vō iz lūknje. Kak najbolje brž je vujšo vō iz sobe pa kak najbolje brž se je spuco vō iz rama.

»Tak glasne kmice sam eške nigdar nej čūo. Tau je rejsan čūdna kmica bila,« si je eške kuman odijavo.

Ja, naš Lejki je nej vedo, ka se je nut v televizijo potegno. Je nej vedo, ka si je ranč tam doj lego, gde iz tevena glas tavō dé. Je nej vedo, ka je tau nej glasna kmica, ka je tau samo gledanje tevena. Kak bi pa vedo.

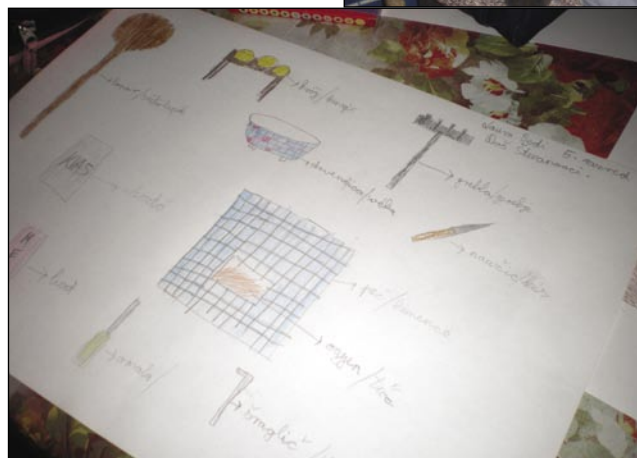
Depa, vedo ali nej vedo, mravlak Lejki je šou tadale po svoje. Dobro, tau nauč je spau pod ednin listom pa je po tejm šou vcejlak po svoje tadale po svejti.

Miki Roš

Peka kruha v Andovcih

18. novembra ob 12. uri smo se z učenci 5. razreda DOŠ Števanovci peš napotili v Andovce, da bi spoznali, kako se peče oz. kako se je nekoč pekel kruh.

Tudi dve kolegici iz Murske Sobote sta prišli z nami, da bi posneli peko kruha. Naša šola ima zelo dobre stike s šalovsko šolo in skupaj sodelujemo v projektu »Sosed sosedu«. Zato smo organizirali delavnico

Delavnica je služila tudi spoznavanju slovenstva in starih običajev. Pogovarjali smo se in tako čakali, kdaj bo zadišal pečeni kruh. Ko je teta Margita vzela kolače iz peči, jih je umila in namazala z maslom.

Kruh smo odnesli in smo ga z veseljem pojedli. Besede in šego smo obravnavali tudi pri slovenščini.

co na terenu. Naš cilj je bil, da učenci spoznajo to opravilo, stare predmete in se naučijo nove besede.

Ko smo prišli h gospodinji Margiti v Andovce, je testo že vzhajalo. Malo nas je presenetila, vnaprej je delala in tudi peč je že zakurila, kajti peka kruha potrebuje precej priprav in časa. Vse postopke, ki jih nismo videli, je opisala našim učencem.

Ko je testo bilo dovolj vzhajano, je naredila male hlebčke, jih spet pustila vzhajati, potem pa jih je položila v peč. Dokler

se je kruh pekel, so naši učenci narisali vse predmete, ki so jih spoznali in videli ter so zraven napisali poimenovana predmetov v narečju.

Hvala lepa teti Margiti za delo in »pouk«.

Agica Holec
ravnateljica

Iščemo njive pa tranke za Vzorčno kmetijo (mintagazdaság) na Gorenjom Seniki

S finančno pomočjauv Republike Slovenije, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bau na Gorenjom Seniki napravljena vzorčna kmetija. Projekt vodi *Razvojna agencija Slovenska krajina*. V tej gazdiji mo meli krave, mo delali na njivaj, kosili tranke, spravljali mo se pa ešče s turizmom. Tak računamo, ka leta 2013 bi bile že krave na kmetiji. Za živino pa že pricajti moremo najti tranke, stere mo kosili pa gé mo pasli, pa njive tō, stere mo delali. Etak čakamo, da se glasijo vsi tisti, steri so parpravleni nam dati v zarado tranke ali njive za obdelavo na Gorenjom Seniki. Zemlé bi vzeli v zarando za 20 lejt. Prosimo, ka nas pozovete na telefon 06 30 217 5455, leko pa nas osebno tō poiščete: *Viktorijo Hanžek* na Gorenjom Seniki, *Ildiko Windisch* v Slovenskoj vesi pa *Andrejo Kovács* v Varaši.

KOTIČEK

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 PRIHAJA NODI, RIS., 10.25 PALČEK SMUK IN ZVEZDE, RIS., 10.35 NOČKO II.: ZGODBA O DVAKRAT OKRADENEM MENJALCU DENARJA, 10.55 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 11.05 MAKŠ, DAN, NAN., 11.30 GLASBENA ŠOLA (ŠALA): TRAJANJE, 12.00 POROČILA, 12.05 DOKUMENTARNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.00 SLOVENCI V ITALIJI, 16.30 BABILON.TV: NEBO, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 ZAKLETA BAJTA, DRUŽINSKA NADALJEVANKA, 18.30 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 SINOV ANARHIJE, AM. NAD., 1.15 POSEBNA PONUDBA, 1.40 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 2.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.55 INFOKANAL

PETEK, 09.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 9.55 GLASNIK, 10.25 BIATLON, SV. POKAL: SPRINT (M), 11.55 DOBRO JUTRO, 13.35 VIDEOZID, 14.25 BIATLON, SV. POKAL: SPRINT (Ž), 15.50 OSMI DAN, 16.20 FIRMA.TV, 16.55 PLOVANJE: EVROPSKO PRVENSTVO - KRATKI BAZENI, 18.55 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SKOKI, 20.00 DNEVI SLOVENSKEGA TURIZMA: PODELITEV TURISTIČNIH PRIZNANJ 2011, 21.30 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 22.20 POZELJENJE, NEVARNOST, KOPRODUKCIJSKI FILM, 0.55 VIDEOZID, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 10.12.2011, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: AJKEK IN UMETNINE NA PAPIRJU, 7.15 NOČKO II.: DELJENA NAGRADA, HORSOV RIBIČ, 7.30 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.15 RIBIČ PEPE: KAKO POLEPSATI PEPETA, OTR. SER., 8.35 IZ POPOTNE TORBE: ŽIVALŠKE DRUŽINE, 8.55 SMRČKI, RIS., 9.20 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.05 V DOTIKU Z VODO, AVSTRAL.-NEMŠ. NAN., 10.40 POLNOČNI KLUB: NAIVNI IN ZAVEDENI, 11.55 TEDNIK, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.20 DONOVANOV GREBEN, AM. FILM, 16.05 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.25 NA VRTU, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SOBOTO POPOLDNE, 17.25 PRENOVA DOMA, 17.30 KDO IMA PRAV?, 17.45 JERMANOVO OKO, 17.50 TRIJE NA DAMJANA, 18.30 OZARE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 20.30 V DEŽELI ZENSK, AM. FILM, 22.10 KULTURNI VRHOVI: SVETA TROJICA NAD VRHNIKO, DOK. SER., 22.40 POROČILA, ŠPORT, VREME, 23.10 OZEMLJE NA PREPIHU, 23.20 POPLAČILO, ANG. NAD., 0.10 OZARE, 0.15 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFOKANAL

SOBOTA, 10.12.2011, II. SPORED TVS

7.30 SKOZI ČAS, 7.40 POGLEDI SLOVENIJE, 9.00 POSEBNA PONUDBA, 9.25 MAGAZIN V ALPSKEM SMUČANJU, 9.55 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 10.55 BIATLON, SV. POKAL, 11.30 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 13.55 BIATLON, SV. POKAL, 14.55 ALPSKO SMUČANJE, SV., 15.55 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 17.00 PLOVANJE: EVROPSKO PRVENSTVO, 18.55 LONDONSKI VRTILJAK, 19.25 ŠPORTNI IZZIV, 20.00 ZLITJE STOLETIJ, SLOVESNOST OB OTVORITVI PRENOVLJENE OPERNO BALETNE HIŠE V LJUBLJANI, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 SOBOTO GLASBENA NOČ, 23.30 VIDEOZID, 0.15 BRANE RONČEL IZZA ODR, 2.10 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 11.12.2011, I. SPORED TVS

6.35 OZEMLJE NA PREPIHU, 6.55 NINA NANA, RIS., 7.00 DIM, DAM, DUM, RIS., 7.05 MOJSTER MIHA, RIS., 7.15 POKEC, RIS., 7.25 PENELOPA, RIS., 7.30 TIMI GRE, RIS., 7.40 KAJETAN IN PLAVI LISJAK, RIS., 7.45 VETERINAR JOC, RIS., 7.55 FRANČEK, RIS., 8.10 JANEŽ IN SAMUEL, RIS., 8.15 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 8.25 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 8.40 MALA KRALJICA, RIS., 8.50 LUKA, REŠEVALNI ČOLN, RIS., 8.55 BALL, RIS., 9.05 KUHANJE? OTROČJE LAHKO!, RIS., 9.20 ŠPORT ŠPAS, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, 10.55 PRISLUHNI MOŠTINI, 11.20 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 NA ZDRAVJE!, 15.15 PRVI IN DRUGI, 15.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 16.00 GRMIČARJEVA SKRIVNOST, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO?, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 MISIJA EVROVIŽIJA, 21.35 SINOV DVEH NARODOV - VELIKANI NAŠEGA PROSTORA, 22.10 POROČILA, 22.50 MARIA WERN, ŠVED. NAN., 0.25 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.50 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

NEDELJA, 11.12.2011, II. SPORED TVS

7.50 SKOZI ČAS, 8.00 GLOBUS, 8.35 SKRIVNOST IZ KESSA, KOPROD. FILM, 9.55 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 10.55 PLANET ŠPORT, 11.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 13.45 EVROPSKO PRVENSTVO V KROSU, 14.20 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 14.35 EVROPSKO PRVENSTVO V KROSU, 15.05 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 15.25 EVROPSKO PRVENSTVO V KROSU, 15.35 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 16.25 ŠPORTNI MAGAZIN, 16.55 PLOVANJE: EVR. PRVENSTVO, 18.50 BIATLON, SV. POKAL, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 MALI ŠIRNI SVET, ANG. NAD., 21.00 NIZVODNO OD ŠOLE, DOK. FELJTON, 21.30 MALA SELIVKA, DOK. ODD., 22.55 Z LJUBEZNIJO, KRATKI FILM, 23.15 NERAZUMLJIVOSTI, KRATKI FILM, 23.35 INFOKANAL

PONEDELJEK, 12.12.2011, I. SPORED TVS

6.25 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RIS., 10.30 BACEK JON, RIS., 10.35 TV KOTIČEK: MIHČEV PLAŠČ., 10.40 IZ POPOTNE TORBE: ŽIVALŠKE DRUŽINE, 11.05 ŠPORT ŠPAS, 11.35 SPREHODI V NARAVO, 12.00 POROČILA, 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 13.55 NA LEPŠE, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 PRVI IN DRUGI, 16.00 SIMON TANŠEK, DIREKTOR FOTOGRAFIJE: AVTOPOGLED, DOK. FELJTON, 16.15 SINOV DVEH NARODOV, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 DUHOVNI UTRIP, 17.40 POGLED NA ..., 17.55 ZAKLETA BAJTA, DRUŽINSKA NADALJEVANKA, 18.35 POKEC, RIS., 18.40 PALČEK SMUK IN ZVEZDE, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PODOBA PODOBE, 23.35 GLASBENI

VEČER, 23.35 ELLIOTT CARTER: 13. FESTIVAL SLOWIND, 0.15 ELLIOTT CARTER, ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE IN EMMANUEL VILLAUME, 0.40 DUHOVNI UTRIP, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

PONEDELJEK, 12.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.35 DOBRO JUTRO, 13.20 VIDEOZID, 14.10 DNEVI SLOVENSKEGA TURIZMA: PODELITEV TURISTIČNIH PRIZNANJ 2011, 15.40 SOBOTO POPOLDNE, 16.55 PRI PEARSONOVH, AM. NAN., 17.30 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 17.45 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.20 FIRMA.TV, 19.00 PEKLENSKI IZBOR, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: HABERMANN, NEMŠKI FILM, 21.45 MOZAİK SODOBNE GLASBE, 22.05 OB 90-LETNICI SKLADATELJA ZVONIMIRJA CIGLIČA: EROS - THANATOS, PORTRETNI FILM, 23.20 LAJF, SLOVENSKI FILM, 0.30 PEKLENSKI IZBOR, 1.20 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 13.12.2011, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 ROLI POLI OLI, RIS., 10.20 PENELOPA, RIS., 10.25 ANČINE NOGICE, RIS., 10.35 PINGVI - PINGVIN, RIS., 10.40 STUDIO KRIŠKRAŠ, 11.25 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: ŽIVALŠKE DRUŽINE, 12.00 POROČILA, 12.05 PRVI IN DRUGI, 12.20 PODOBA PODOBE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.25 BABILON.TV: NEBO, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 KNJIGA MENE BRIGA, 16.00 DOKUMENTARNA ODDAJA, 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 UGRIZNIMO ZNANOST, 17.40 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.55 ZAKLETA BAJTA, DRUŽ. NAD., 18.30 MINUTE ZA JEZIK, 18.40 TIMI GRE, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ODKRITO, 21.00 IRANSKA MUČENICA, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 GLOBUS, 23.35 OBRAZI ISLAMA: TRADICIJA IN NAPREDEK, DOK. ODD., 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 1.00 DNEVNIK, 1.30 SLOVENSKA KRONIKA, 1.45 VREME, 1.50 ŠPORT, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

TOREK, 13.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.40 DOBRO JUTRO, 13.25 PEKLENSKI IZBOR, 14.10 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.45 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 15.35 PRISLUHNI MOŠTINI, 16.05 KULTURNI VRHOVI: SVETA TROJICA NAD VRHNIKO, DOK. SER., 16.30 NAVRTU, 16.55 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 GLASNIK, 17.55 SLOVENSKI VODNI KROG: TREBUŠČICA, DOK. ODD., 18.25 KOŠARKA (M), EVROPSKI POKAL: LIETUVOS RYTAS - KRKA, 20.15 ŽREBANJE ASTRA, 20.20 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA, DOK. SER., 20.45 PRI PEARSONOVH, AM. NAN., 21.15 ZVOK ISTANBULA, NEMŠ.-TURŠ. DOKUMENTARNO-GLASBENI FILM, 22.45 BRANE RONČEL IZZA ODR, 0.30 VIDEOZID, 1.20 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 14.12.2011, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARČI HLAČEK, RIS., 10.35 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 10.45 RIBIČ PEPE: KAKO POLEPSATI PEPETA, OTR. SER., 11.00 ZLATKO ZAKLADKO: DIŠEČA POJEDINA, 11.25 ENID BLYTON - PUSTOLOVŠČINE, 12.00 POROČILA, 12.05 IRANSKA MUČENICA, DOK. ODD., 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.20 DUHOVNI UTRIP, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 UGRIZNIMO ZNANOST, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.15 GLOBUS, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 TURBULENCA, 17.55 POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 18.35 PENELOPA, RIS., 18.40 KUHANJE? OTROČJE LAHKO! RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 SIVI VRTOVI, AM. TV FILM, 21.40 IZLET, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PRAVA IDEJA!, 23.35 TURBULENCA, 0.05 USODNA NESREČA, AM. NAD., 0.55 DNEVNIK, 1.25 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL

SREDA, 14.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 7.45 OTROŠKI INFOKANAL, 8.30 ZABAVNI INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 13.00 VIDEOZID, 13.50 GRMIČARJEVA SKRIVNOST, DOK. ODD., 14.40 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO?, 16.00 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA, DOK. SER., 16.25 MOSTOVI - HIDAK, 17.00 IRANSKA MUČENICA, DOK. ODD., 17.55 ODBOJKA (M), LIGA PRVAKOV: PGE SKRA BELCHATOW - ACH VOLLEY, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 LONDONSKI VRTILJAK, 20.30 ŠPORTNI IZZIV, 21.05 PETRA, DOKUMENTARNI PORTRET, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 23.20 VIDEOZID, 0.10 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 15.12.2011, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 DAJ, DOMEN, DAJI, RIS., 10.20 ALEKS V ČUDEŽNEM VRTU, RIS., 10.25 LUKA, REŠEVALNI ČOLN, RIS., 10.30 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.15 KRATKI FILM EBU, 11.30 SLAVNA PETERICA, RIS., 12.00 POROČILA, 12.05 SLOVENSKI VODNI KROG: TREBUŠČICA, DOK. ODD., 12.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, 14.20 NIZVODNO OD ŠOLE, DOK. FELJTON, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TURBULENCA, 16.15 PRAVA IDEJA!, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 BABILON.TV: LASJE, 17.50 POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.35 KARLI, RIS., 18.40 SVETOVALKI HANA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PLATFORMA: MUZEJ SODOBNE UMETNOSTI METELKOVA, 0.10 DNEVNIK, 0.35 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFOKANAL

ČETRTEK, 15.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 13.05 VIDEOZID, 13.55 MISIJA EVROVIŽIJA, 16.00 VOKALNA SKUPINA PLAMEN IZ TORONTO, 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.05 KINGDOM, ANG. NAD., 17.55 EVROPSKI MAGAZIN, 18.30 INVERZA, 18.55 VIDEOZID, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 19.55 LONDONSKI VRTILJAK, 20.30 NOGOMET, EVROPSKA LIGA: BIRMINGHAM - MARIBOR, 23.10 NOGOMET, EVROPSKA LIGA: BIRMINGHAM - BRAGA, POVZETEK, 23.25 ŠPORTNI IZZIV, 23.55 NOGOMET, EVROPSKA LIGA, POVZETKI, 0.25 KIFELJČ: DIGITALNI ŠUM, FR. SER., 1.55 VIDEOZID, 2.45 ZABAVNI INFOKANAL

BOŽIČNE PRIPRAVE

Čas duhovnih priprav na božič začenjamo s praznovanjem prve adventne nedelje, v tem času imajo že skoraj vsi okrašene hiše in narejene adventne vence. Tako so delale tudi sakalovske gospodinje, ki so prišle 19. novembra v kulturni dom, kjer smo naredili adventne vence in nagrobne okrase.

Program je organizirala Slovenska manjšinska samouprava in nas je podprla s tem, da nam je že vnaprej kupila podlage za vence, okraske, rastline ter povabila Aniko Wachter-Csicsai, ki nam je pomagala izdelovati nagrobne okrase. Seveda smo vsi imeli pri sebi še druge okraske, tudi otroci, ki so že en teden prej pobarvali jesenske plodove.

Adventni venec je iz rastlinja spleten venec s štirimi svečami, ki ponazarjajo štiri adventne nedelje, in ima poseben pomen.

Simboliko adventnega venčka predstavlja sama okrogla oblika, ki predstavlja neskončnost in popolnost. Zimzelene veje govorijo o življenju, o Jezusu Kristusu, ki prihaja med nas. Vijolična barva, ki jo običajno zasledimo pri adventnih venčkih, pa predstavlja barvo upanja. Barve svečk na adventnem venčku so lahko različne, običajno pa jih lahko zasledimo v beli ali pa vijolični barvi.

Na prvo adventno nedeljo prižgemo prvo svečo, na drugo adventno nedeljo poleg prve prižgemo tudi drugo - in tako naprej do četrte adventne nedelje, kar pomeni, da je v času, ko se bližamo rojstvu Jezusa Kristusa, v prostoru vedno več svetlobe. V duhovnem smislu to pomeni, čim bližje smo Bogu, tem več je svetlobe tudi v naših življenjih.

Lilla Fasching
Foto: J. Illés

SLOVENSKI UTRINKI

Oddajo si leko poglednete vsikšiči drugi četrtek

na programi m1 v 12:55 vori.

Zvauvič leko magazin vidite en den kisnej, v petek,

na programi DUNA TV v 11:00 vori.

Oddaje bodo letos: 8. in 22. decembra

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Šukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB